

Відгук
оцінюється
Томою сесією. Кесей
рося ОФ 64.051.010
Місія Шевченко
18.03.2021

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.051.010
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, м. Харків

ВІДГУК

опонента професора кафедри англійської мови та методики її викладання Херсонського державного університету доктора філологічних наук, професора Белехової Лариси Іванівни на дисертацію **Беляєвої Оксани Юріївни** «Категорія інформативності в сучасному британському пісенно-драматичному дискурсі», подану на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

1. **Актуальність** роботи визначається її відповідністю загальному спрямуванню сучасної дискурсології на виявлення та описання специфіки категорій різних видів і типів дискурсу. Актуальність роботи посилюється зверненням до пісенно-драматичного дискурсу, який ще не отримав повного вивчення з позицій функціонально-комунікативної стилістики.

Своєчасним є розгляд лінгвальних та екстралінгвальних факторів як прояву мовленнєвої сценічної поведінки комунікантів пісенно-драматичного дискурсу під час емоційної інтерпретації підтекстової інформації у процесі реалізації категорії інформативності.

Об'єктом дослідження є сучасний британський пісенно-драматичний дискурс, предметом дослідження визначено виразальні вербальні, невербальні та надвербальні засоби реалізації провідної текстово-дискурсивної категорії інформативності у поп-жанрі пісенно-драматичного дискурсу.

Мета роботи полягає у виявленні специфіки реалізації категорії інформативності в сучасному британському пісенно-драматичному дискурсі; способів інтерпретації модусної інформації в пісенно-драматичних інформемах, які складають комунікативні елементи пісенно-драматичного тексту.

2. Зв'язок роботи з науковими темами. Завдання дисертації відповідають профілю наукових досліджень, що проводяться на факультеті іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в рамках теми «Когнітивно-дискурсивні дослідження мови та перекладу» (номер державної реєстрації 0114U004320), 2014 р. та наукової теми кафедри англійської філології «Лінгвокогнітивні, функціонально-комунікативні та соціолінгвістичні аспекти дослідження англomовного дискурсу», затвердженої вченою радою факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, від 27 лютого 2019 р. протокол № 3.

3. Наукова новизна положень, висновків і результатів, одержаних у дисертації полягає у тому, що у роботі **вперше**:

- надано визначення пісенно-драматичного дискурсу за принципами драматизму, діалогізму, процесуальності;
- встановлено, що функціонування пісенно-драматичного дискурсу забезпечується вербальними, невербальними і надвербальними компонентами;
- уведено у науковий обіг і обґрунтовано поняття «драматична пісня», «пісенно-драматичний текст», «пісенно-драматична ситуація»;
- виявлено функції пісенно-драматичної інформеми й інформативного модусу та з'ясовано ознаки їх мовної, музичної і візуальної гри;
- визначено лінгвостилістичні засоби реалізації категорії інформативності у пісенно-драматичному дискурсі та способи інтерпретації модусної інформації в пісенно-драматичних інформемах, які складають комунікативні елементи пісенно-драматичного тексту.

4. Ступінь обґрунтованості і достовірність положень, результатів і рекомендацій забезпечуються якісно і кількісно репрезентативною вибіркою досліджуваного матеріалу із опрацюванням значного обсягу сучасної науково-теоретичної літератури, використанням адекватних методів дослідження. Доказовості міркувань дисертантки та їх унаочненню сприяють таблиці, рисунки і схеми, що ілюструють основні положення й висновки

дисертаційного дослідження. Зміст публікацій засвідчує належний науковий рівень дослідження та є ідентичним основним положенням дисертації.

Переконливе аргументування положень, що виносяться на захист, коректне коментування наукової інформації, повнота відображення результатів роботи у висновках – все це свідчить на користь солідної наукової та світоглядної ерудиції дослідниці, її здатності до самостійного наукового пошуку.

5. Повнота викладу основних результатів дисертації вбачається у наукових працях здобувача. Зміст наукового дослідження відображено у 24 працях авторки: 1 статті у колективній монографії у виданні іншої держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку Європейського Союзу (Республіка Польща); 5 статтях, з яких 3 опубліковано у фахових виданнях України; 18 публікаціях апробаційного характеру.

6. Стиль викладення дисертації, відповідність встановленим вимогам.

Виклад матеріалу логічний і стрункий, міркування і аргументовані висновки переконливі, мова дисертаційної праці грамотна і термінологічно точна. Дисертація відповідає формальним вимогам: вона має всі необхідні розділи й рубрики; текст роботи написаний за канонами наукового стилю; бібліографія, яка включає 363 найменування, оформлена за існуючим стандартом.

7. Наукове та практичне значення, використання результатів роботи полягає у поглибленому вивченні категорії інформативності в сучасному британському пісенно-драматичному дискурсі. Дослідження є певним внеском у розвиток теорії діалогізму Бахтіна М. М.; воно розширює межі функціонально-комунікативної стилістики тексту (з'ясування функцій виражальних засобів спілкування), дискурсології (обґрунтування статусу пісенно-драматичного дискурсу), лінгвістики тексту (виявлення глибинних смислів пісенно-драматичного тексту), поглиблення теорії інтертекстуальності (виявлення прецедентних феноменів, що зумовлюють підвищену дискурсивність). Навчальні курси для магістрантів і аспірантів збагатяться накопиченим матеріалом та результатами його коректного аналізу. Практичне значення визначається також можливістю використання результатів дослідження у лекційних курсах із стилістики англійської мови (розділ

«Стилістика тексту»); лексикології англійської мови (розділ «Лексична семантика»); теоретичної граматики англійської мови (розділ «Прагматичний синтаксис: комунікативні інтенції»); лінгвокраїнознавства (розділ «Культура Великої Британії»).

8. Зауваження

1. Новизна роботи не викликає щонайменших сумнівів. Авторкою дуже чітко визначено всі поняття стосовно об'єкта дослідження. У мене виникло лише запитання стосовно дефініції «інформеми»: чи повністю спирається шановна Оксана Юріївна на трактовку Болотнової Н. С., чи уточнює або розширює сутність цього поняття у зв'язку зі своїм об'єктом дослідження?

2. Дисертаційне дослідження Оксани Юріївни, безумовно, є кроком уперед у вивченні пісенного дискурсу. Оригінальні ракурси розгляду пісенно-драматичного дискурсу значно виділяють цю роботу від попередніх. Проте, я вважаю, що варто було б більш чітко експлікувати різницю між пісенним і пісенно-драматичним дискурсом, виділивши нові аспекти дослідження.

3. Пояснення потребує твердження, наведене на стор. 41 про те, що «модус... на теренах поетичного тексту постає емоційним, **ментально вираженням** сприйняттям умовної реальності».

4. Зауваження викликає некоректність деяких посилань. Так, наприклад, спираючись на визначення таких відомих понять, як інтерпретація (стор. 40), фасцинація (стор. 46), дисертантка посилається на праці сучасних поки що маловідомих науковців (Бехта Т. О., Вавринюк Т. Ю). замість знаних авторитетних учених, які першими пояснили ці поняття: Ю. М. Лотман, І. Р. Гальперін, У. Еко, В. І. Карасик.

Загальний висновок

На підставі проведеного аналізу змісту дослідження Беляєвої О. Ю. «Категорія інформативності в сучасному британському пісенно-драматичному дискурсі» вважаю, що подана до захисту дисертація має вагоме наукове та практичне значення, відповідає встановленим вимогам. Отримані результати у сукупності вирішують актуальні завдання, поставлені в роботі. Дисертація не

містить запозичених висновків інших авторів і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Тема і зміст роботи відповідають спеціальності 035 – Філологія у галузі знань 03 – Гуманітарні науки та вимогам, передбаченим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» та «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року №167, а її авторка Оксана Юріївна Беляєва заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Опонент:

доктор філологічних наук, професор,

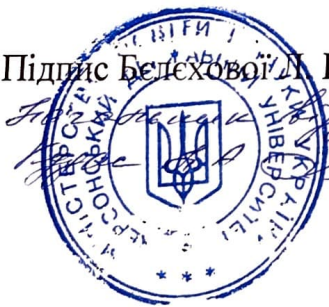
професор кафедри англійської мови

та методики її викладання

Херсонського державного університету

Лариса БЕЛЯКОВА

Підпис Белякової Л. І. засвідчую

16.03.2021